

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2017/584**z dnia 14 lipca 2016 r.****uzupełniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających wymogi organizacyjne w zakresie systemów obrotu****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającą dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE⁽¹⁾, w szczególności jej art. 48 ust. 12 lit. a), c) i g),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Ważne jest zapewnienie, by systemy obrotu pozwalające na stosowanie handlu algorytmicznego posiadały wystarczające systemy i mechanizmy kontroli.
- (2) Zgodnie z art. 18 ust. 5 dyrektywy 2014/65/UE przepisy niniejszego rozporządzenia powinny mieć zastosowanie nie tylko do rynków regulowanych, ale również do wielostronnych platform obrotu i zorganizowanych platform obrotu.
- (3) Wpływ rozwoju technologicznego, a w szczególności handlu algorytmicznego, stanowi jeden z głównych czynników decydujących o określeniu wydajności oraz mechanizmów zarządzania systemami obrotu. Ryzyko wynikające z handlu algorytmicznego może wystąpić w każdym rodzaju systemu transakcyjnego wspieranego za pomocą środków elektronicznych. Należy zatem ustanowić szczegółowe wymogi organizacyjne w zakresie rynków regulowanych, wielostronnych platform obrotu i zorganizowanych platform obrotu pozwalających na stosowanie (lub wspierających stosowanie) w ramach ich systemów handlu algorytmicznego. Takimi systemami transakcyjnymi są te systemy, w których można stosować handel algorytmiczny, w odróżnieniu od tych, w których handel algorytmiczny nie jest dopuszczony, łącznie z systemami transakcyjnymi, w których transakcje są prowadzone w drodze negocjacji głosowych.
- (4) Należy uregulować mechanizmy zarządcze, rolę komórki ds. nadzoru zgodności z prawem oraz kwestie personelu i outsourcingu jako część wymogów organizacyjnych, aby zapewnić odporność elektronicznych systemów transakcyjnych.
- (5) Należy ustanowić wymogi w zakresie systemów wykorzystywanych przez systemy obrotu pozwalające na stosowanie (lub wspierające stosowanie) handlu algorytmicznego. Konkretnie zastosowanie tych wymogów powinno się jednak wiązać z samooceną, którą ma przeprowadzić każdy system obrotu, w związku z tym, że nie wszystkie modele obrotu niosą za sobą takie samo ryzyko. Niektóre wymogi organizacyjne mogą zatem nie być właściwe dla niektórych modeli obrotu, mimo że ich systemy transakcyjne mogą być w pewnym stopniu wspierane za pomocą środków elektronicznych. Należy rozważyć zwłaszcza szczegółowe wymogi, które mają zostać ustanowione w odniesieniu do systemów zapytań o kwotowanie lub systemów hybrydowych, zgodnie z charakterem, wielkością i złożonością podjętej działalności związanej z handlem algorytmicznym. Systemy obrotu powinny również w stosownych przypadkach ustanowić bardziej restrykcyjne wymogi.
- (6) Należy starannie uwzględnić ryzyko wynikające z handlu algorytmicznego, zwracając szczególną uwagę na ryzyko, które może wpłynąć na kluczowe elementy systemu transakcyjnego związane m.in. ze sprzętem komputerowym, oprogramowaniem i powiązanymi kanałami komunikacyjnymi, jakie wykorzystują systemy obrotu i członkowie, uczestnicy lub klienci systemów obrotu („członkowie”) w ramach prowadzonej przez siebie działalności, a także na każdy rodzaj systemów wykonawczych lub systemów zarządzania zleceniami obsługiwanych przez systemy obrotu, łącznie z algorytmami zestawiania zleceń.
- (7) Szczegółowe wymogi organizacyjne dotyczące systemów obrotu należy określić za pomocą solidnej samooceny, w ramach której należy ocenić szereg parametrów. Wspomniana samoocena powinna obejmować wszelkie pozostałe okoliczności mogące wpływać na ich organizację, które nie zostały wyraźnie określone.
- (8) Minimalny okres przechowywania zapisów dotyczących samooceny oraz badania due diligence członków do celów niniejszego rozporządzenia powinien być taki sam, jak okres ustanowiony w ogólnych wymogach w zakresie przechowywania zapisów określonych w dyrektywie 2014/65/UE.

⁽¹⁾ Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349.

- (9) Jeżeli wymaga się, by systemy obrotu prowadziły monitorowanie w czasie rzeczywistym, konieczne jest, aby generowanie ostrzeżeń w następstwie monitorowania następowało najszybciej, jak to technicznie możliwe, czyli nie później niż w ciągu pięciu sekund, aby ostrzeżenia te były skuteczne. Z tego samego powodu wszelkie działania w następstwie tego monitorowania należy podjąć możliwie jak najszybciej, mając na uwadze rozsądny poziom wydajności i wydatków na systemy ze strony zainteresowanych osób.
- (10) Instrumenty testujące oferowane przez systemy obrotu nie powinny stwarzać ryzyka dla prawidłowego obrotu. W tym celu należy wymagać, aby w ramach systemów obrotu ustanowione zostały odpowiednie zasady właściwego użytkowania oraz ścisły rozdział między środowiskiem testowym a środowiskiem produkcyjnym lub aby umożliwiono testowanie wyłącznie poza godzinami, w których prowadzi się obrót.
- (11) Testy zgodności powinny zapewnić, aby najbardziej podstawowe elementy systemu lub algorytmów używanych przez członków działały poprawnie i zgodnie z wymogami systemu obrotu dotyczącymi m.in. zdolności do zgodnego z oczekiwaniami współdziałania z logiką zestawiania zleceń w systemie obrotu oraz właściwego przetwarzania przepływów danych do i z systemu obrotu. Testy dotyczące zakłóceń obrotu należy zaprojektować w taki sposób, by dotyczyły w szczególności reakcji algorytmu lub strategii na warunki, które mogą spowodować powstanie zakłóceń na rynku.
- (12) Jeżeli systemy obrotu oferują mechanizmy służące do przeprowadzania testów algorytmów, oferując symbole testujące, ciąży na nich obowiązek dostarczenia instrumentów do przeprowadzania testów dotyczących zakłóceń obrotu należy uznać za spełniony. Aby umożliwić członkom skuteczne wykorzystywanie takich symboli testujących, systemy obrotu powinny publikować specyfikacje i cechy charakterystyczne symboli testujących o takim samym stopniu szczegółowości jak te opublikowane dla rzeczywistych umów produkcyjnych.
- (13) Systemy obrotu powinny podlegać obowiązkowi zapewnienia środków ułatwiających przeprowadzanie testów dotyczących zakłóceń obrotu. Nie należy jednak wymagać od członków, by stosowali wspomniane środki. Otrzymanie przez systemy obrotu deklaracji od swoich członków, w której potwierdza się, że taki test miał miejsce, oraz określa się środki użyte do takiego testu, należy uznać za wystarczającą gwarancję, systemy obrotu nie powinny być jednak zobowiązane do walidacji adekwatności wspomnianych środków lub wyniku takiego testu.
- (14) Należy wymagać od systemów obrotu i ich członków, by posiadali odpowiednie zdolności do anulowania niewykonanych zleceń w ramach środka nadzwyczajnego, jeżeli pojawią się nieprzewidziane okoliczności.
- (15) Zapewnienie usługi bezpośredniego dostępu elektronicznego nieokreślonej liczbie osób może stworzyć ryzyko dla dostawcy wiążące się z tą usługą, a także dla odporności i wydajności systemów obrotu, do których przesyłane są zlecenia. Aby przeciwdziałać takiemu ryzyku w przypadku, gdy systemy obrotu zezwalają na subdelegację, dostawca usługi bezpośredniego dostępu elektronicznego powinien być w stanie zidentyfikować poszczególne przepływy zleceń od beneficjentów subdelegacji.
- (16) Jeżeli system obrotu zezwala na dostęp sponsorowany, powinien on poddać potencjalnych klientów korzystających z dostępu sponsorowanego procedurze wydawania zezwoleń. Systemom obrotu należy także pozwolić na podjęcie decyzji, że świadczenie usług bezpośredniego dostępu do rynku przez ich członków podlega zezwoleniu.
- (17) Systemy obrotu powinny określić wymogi, które ich członkowie powinni spełnić, aby móc zapewniać bezpośredni dostęp elektroniczny, oraz ustalić minimalne standardy, które powinni spełnić potencjalni klienci usługi bezpośredniego dostępu elektronicznego w badaniu due diligence. Wspomniane wymogi i standardy należy dostosować do ryzyka, jakie niesie za sobą charakter, wielkość i złożoność ich przewidywanego obrotu, oraz do świadczonej usługi. W szczególności powinny one zawierać ocenę przewidywanego poziomu obrotu, wolumenu zleceń oraz rodzaju oferowanego połączenia.
- (18) Ze względów spójności oraz w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania rynków finansowych konieczne jest, aby przepisy ustanowione niniejszym rozporządzeniem oraz powiązane przepisy krajowe transponujące dyrektywę 2014/65/UE były stosowane od tej samej daty.
- (19) Podstawę niniejszego rozporządzenia stanowi projekt regulacyjnych standardów technicznych przedstawiony Komisji przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych.
- (20) Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych przeprowadził otwarte konsultacje publiczne na temat projektu regulacyjnych standardów technicznych, który stanowi podstawę niniejszego rozporządzenia, dokonał analizy potencjalnych powiązanych kosztów i korzyści oraz zwrócił się o opinię do Grupy Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych powołanej zgodnie z art. 37 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010⁽¹⁾,

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylenia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

OGÓLNE WYMOGI ORGANIZACYJNE DOTYCZĄCE SYSTEMÓW OBROTU POZWALAJĄCYCH NA STOSOWANIE (LUB WSPIERAJĄCYCH STOSOWANIE) HANDLU ALGORYTMICZNEGO W RAMACH SWOICH SYSTEMÓW

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

(Artykuł 48 dyrektywy 2014/65/UE)

1. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się szczegółowe przepisy dotyczące wymogów organizacyjnych w zakresie systemów wykorzystywanych przez systemy obrotu pozwalające na stosowanie (lub wspierające stosowanie) handlu algorytmicznego, odnoszące się do ich odporności i wydajności, wymogów dotyczących systemów obrotu, mających na celu zapewnienie prowadzenia odpowiednich testów algorytmów, oraz wymogów dotyczących mechanizmów kontroli odnoszących się do bezpośredniego dostępu elektronicznego zgodnie z art. 48 ust. 12 lit. a), b) i g) dyrektywy 2014/65/UE.
2. Do celów niniejszego rozporządzenia uznaje się, że system obrotu pozwala na stosowanie (lub wspiera stosowanie) handlu algorytmicznego, jeżeli środki elektroniczne ułatwiają składanie zleceń oraz ich zestawianie.
3. Do celów niniejszego rozporządzenia wszystkie mechanizmy lub systemy, które pozwalają na stosowanie (lub wspierają stosowanie) handlu algorytmicznego, uznaje się za „systemy handlu algorytmicznego”.

Artykuł 2

Samoocena zgodności z art. 48 dyrektywy 2014/65/UE

(Artykuł 48 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Przed wdrożeniem systemu transakcyjnego oraz przynajmniej raz w roku systemy obrotu przeprowadzają samoocenę zgodności z art. 48 dyrektywy 2014/65/UE, biorąc pod uwagę charakter, wielkość i złożoność ich działalności. Samoocena obejmuje analizę wszystkich parametrów określonych w załączniku do niniejszego rozporządzenia.
2. Systemy obrotu przechowują zapisy dotyczące samooceny przez okres co najmniej pięciu lat od jej przeprowadzenia.

Artykuł 3

Zarządzanie systemami obrotu

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Działając w ogólnych ramach zarządzania i ramach decyzyjnych, systemy obrotu ustanawiają i monitorują swoje systemy transakcyjne na podstawie jasnych i sformalizowanych zasad zarządzania określających:
 - a) kwestie techniczne oraz dotyczące ryzyka i zgodności poddawane analizie podczas podejmowania najważniejszych decyzji;
 - b) wyraźnie sprecyzowane zakresy odpowiedzialności, w tym procedury zatwierdzania w zakresie tworzenia, wdrażania i późniejszego aktualizowania systemów transakcyjnych oraz procedury rozwiązywania problemów wykrytych podczas monitorowania systemów transakcyjnych;
 - c) skuteczne procedury przekazywania informacji tak, aby instrukcje były opracowywane i wdrażane w sposób wydajny i terminowy;
 - d) podział zadań i obowiązków w celu zapewnienia skutecznego nadzoru nad zapewnieniem zgodności przez systemy obrotu.

2. Organ zarządzający lub kadra kierownicza wyższego szczebla systemów obrotu zatwierdza:
 - a) samoocenę zgodności zgodnie z art. 2;
 - b) środki zwiększenia wydajności systemu obrotu, w stosownych przypadkach, aby zapewnić zgodność z art. 11;
 - c) działania mające na celu zlikwidowanie istotnych braków wykrytych podczas monitorowania zgodnie z art. 12 i 13 oraz po przeprowadzeniu okresowego przeglądu wyników i wydajności systemów transakcyjnych zgodnie z art. 14.

Artykuł 4

Komórka ds. nadzoru zgodności z prawem w ramach mechanizmów zarządczych

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu zapewniają, by ich komórka ds. nadzoru zgodności z prawem była odpowiedzialna za:
 - a) zapewnienie jasności pod względem zobowiązań prawnych systemów obrotu w zakresie handlu algorytmicznego wszystkim pracownikom zaangażowanym w taki handel;
 - b) opracowanie i utrzymywanie zasad i procedur, aby zagwarantować, że systemy handlu algorytmicznego będą wypełniały wspomniane zobowiązania.
2. Systemy obrotu zapewniają, by ich pracownicy odpowiedzialni za zgodność z przepisami posiadali przynajmniej ogólne pojęcie na temat działania systemów handlu algorytmicznego oraz algorytmów.

Pracownicy odpowiedzialni za zgodność z przepisami utrzymują stały kontakt z tymi osobami w ramach systemów obrotu, które posiadają szczegółową wiedzę techniczną na temat systemu handlu algorytmicznego lub algorytmów w systemie obrotu.

Systemy obrotu zapewniają również, by pracownicy odpowiedzialni za zgodność z przepisami utrzymywali stały, bezpośredni kontakt z osobami, które mają dostęp do funkcji, o której mowa w art. 18 ust. 2 lit. c) („funkcja awaryjna”), albo mieli dostęp do tej funkcji awaryjnej i do osób odpowiedzialnych za system handlu algorytmicznego.

3. Jeżeli wykonywanie funkcji komórki ds. nadzoru zgodności z prawem lub jej części składowych zlecono osobie trzeciej, systemy obrotu zapewniają osobie trzeciej taki sam dostęp do informacji, jaki zapewniłyby własnym pracownikom odpowiedzialnym za zgodność z przepisami. Systemy obrotu zawierają umowę z takimi konsultantami ds. zgodności z przepisami, zapewniając, by:
 - a) zagwarantowano ochronę danych;
 - b) właściwy organ albo audytorzy wewnętrzni lub zewnętrzni mogli bez przeszkód przeprowadzić audyt komórki ds. nadzoru zgodności z prawem.

Artykuł 5

Personel

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu zatrudniają wystarczającą liczbę pracowników, którzy posiadają niezbędne umiejętności do obsługi ich systemów handlu algorytmicznego i algorytmów handlowych oraz wystarczającą wiedzę na temat:
 - a) odnośnych systemów transakcyjnych i algorytmów;
 - b) monitorowania i testowania takich systemów i algorytmów;

- c) rodzajów transakcji przeprowadzanych przez członków, uczestników lub klientów systemu obrotu („członkowie”);
 - d) zobowiązań prawnych systemu obrotu.
2. Systemy obrotu definiują niezbędne umiejętności, o których mowa w ust. 1. Pracownicy, o których mowa w ust. 1, są w posiadaniu tych niezbędnych umiejętności na etapie rekrutacji lub nabywają je poprzez szkolenia przeprowadzane po zakończeniu rekrutacji. Systemy obrotu zapewniają, by wspomniane umiejętności pracowników pozostawały aktualne i dokonują okresowej oceny tych umiejętności.
3. Szkolenia personelu, o których mowa w ust. 2, są dopasowane do doświadczenia i obowiązków pracowników z uwzględnieniem charakteru, wielkości i złożoności ich działalności.
4. Do pracowników, o których mowa w ust. 1, należą pracownicy posiadający wystarczający staż pracy, aby skutecznie pełnić swoje funkcje w ramach systemu obrotu.

Artykuł 6

Outsourcing i udzielanie zamówień

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu, które zlecają w drodze outsourcingu całość lub część swoich funkcji operacyjnych dotyczących systemów pozwalających na stosowanie (lub wspierających stosowanie) handlu algorytmicznego, zapewniają, by:
- a) umowa outsourcingu odnosiła się wyłącznie do funkcji operacyjnych oraz nie zmieniała obowiązków kadry kierowniczej wyższego szczebla i organu zarządzającego;
 - b) nie zmieniono stosunku systemu obrotu do jego członków, właściwych organów czy jakichkolwiek osób trzecich, takich jak klienci usług dotyczących strumieni danych, ani obowiązków systemu obrotu względem tych podmiotów;
 - c) spełniały one wymogi niezbędne dla otrzymania przez nie zezwolenia zgodnie z tytułem III dyrektywy 2014/65/UE.
2. Do celów niniejszego artykułu funkcje operacyjne obejmują wszystkie bezpośrednie działania związane z wynikami systemów transakcyjnych oraz ze sprawowaniem nadzoru nad tymi systemami, wspierające następujące elementy:
- a) łączność wyższego szczebla, wydajność składania zleceń, wydajność dławienia przepływu oraz zdolność równoważenia wpływu zleceń klientów przez różne bramy sieciowe;
 - b) mechanizm obrotu służący do zestawiania zleceń;
 - c) łączność niższego szczebla, edycja zleceń i transakcji oraz każdy inny rodzaj źródła danych rynkowych;
 - d) infrastruktura do monitorowania działania elementów, o których mowa w lit. a), b) i c).
3. Systemy obrotu dokumentują proces wyboru usługodawcy, któremu funkcje operacyjne mają być zleczone w drodze outsourcingu („usługodawca”). Podejmują one niezbędne kroki, by zapewnić, przed zawarciem umowy outsourcingu oraz w czasie jej obowiązywania, że następujące warunki są spełnione:
- a) usługodawca jest w stanie w sposób rzetelny i profesjonalny pełnić funkcje zleczone na zasadzie outsourcingu oraz posiada wszelkie zezwolenia wymagane do tych celów na mocy prawa;
 - b) usługodawca sprawuje należyty nadzór nad wykonywaniem funkcji zleconych na zasadzie outsourcingu i w odpowiedni sposób zarządza ryzykiem związanym z umową outsourcingu;
 - c) usługi zleczone na zasadzie outsourcingu są świadczone zgodnie ze szczegółowymi uregulowaniami zawartymi w umowie outsourcingu, opartymi na uprzednio określonych metodach oceny poziomu wyników usługodawcy uwzględniających m.in. wskaźniki służące do pomiaru świadczonej usługi oraz szczegółowe uregulowania dotyczące wymogów, które należy spełnić;
 - d) system obrotu posiada niezbędną wiedzę ekspercką, by sprawować skuteczny nadzór nad wykonywaniem funkcji zleconych na zasadzie outsourcingu i zarządza ryzykiem związanym z umową outsourcingu;

- e) system obrotu ma możliwość podjęcia szybkiego działania, jeżeli usługodawca nie wykonuje tych funkcji skutecznie lub zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i wymogami regulacyjnymi;
- f) usługodawca ujawnia systemowi obrotu wszelkie okoliczności, które mogą mieć istotny wpływ na możliwość wykonywania przez niego funkcji zleconych na zasadzie outsourcingu w sposób skuteczny i zgodnie z ciążącymi na nim zobowiązaniami prawnymi;
- g) system obrotu ma, jeżeli zajdzie taka potrzeba, możliwość wypowiedzenia umowy outsourcingu bez uszczerbku dla ciągłości i jakości usług, które świadczy on klientom;
- h) usługodawca współpracuje z organami właściwymi dla systemu obrotu w związku z działaniami zleconymi na zasadzie outsourcingu;
- i) system obrotu posiada skuteczny dostęp do danych związanych z działaniami zleconymi na zasadzie outsourcingu oraz do lokalu przedsiębiorstwa usługodawcy, a audytorzy systemu obrotu i właściwe organy posiadają skuteczny dostęp do danych związanych z działaniami zleconymi na zasadzie outsourcingu;
- j) system obrotu określa wymogi, które muszą spełnić usługodawcy, by chronić informacje poufne związane z systemem obrotu i jego członkami, a także z informacjami zastrzeżonymi i oprogramowaniem systemu obrotu;
- k) usługodawca spełnia wymogi, o których mowa w lit. j);
- l) system obrotu i usługodawca ustanawiają, wdrażają i utrzymują plan awaryjny na potrzeby przywrócenia gotowości operacyjnej po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej oraz okresowego testowania infrastruktury rezerwowej, jeżeli jest to konieczne z uwzględnieniem funkcji operacyjnej, którą zlecono na zasadzie outsourcingu;
- m) umowa outsourcingu określa obowiązki usługodawcy w przypadku, gdy nie może on świadczyć usług, co obejmuje m.in. świadczenie usługi przez zastępującą firmę;
- n) system obrotu posiada dostęp do informacji usługodawcy związanych z rozwiązaniami w zakresie ciągłości działania, o których mowa w art. 16.

4. Umowy outsourcingu zawiera się na piśmie i określa się w nich:

- a) prawa i obowiązki usługodawcy i systemu obrotu;
- b) jasny opis:
 - (i) funkcji operacyjnych, które zlecono na zasadzie outsourcingu;
 - (ii) dostępu systemu obrotu do ksiąg i zapisów usługodawcy;
 - (iii) procedur mających na celu identyfikację i rozwiązywanie potencjalnych konfliktów interesów;
 - (iv) odpowiedzialności ponoszonej przez każdą ze stron;
 - (v) procedury wprowadzania zmian do umowy oraz jej rozwiązywania;
- c) środki mające na celu zapewnienie, aby zarówno system obrotu, jak i usługodawca podejmowali wszelkie niezbędne działania, by ułatwić wykonywanie przez właściwy organ jego uprawnień nadzorczych.

5. Systemy obrotu zgłaszają właściwym organom zamiar zlecenia funkcji operacyjnych na zasadzie outsourcingu w następujących przypadkach:

- a) kiedy usługodawca świadczy tę samą usługę na rzecz innych systemów obrotu;
- b) kiedy najważniejsze funkcje operacyjne niezbędne dla kontynuowania działalności miałyby zostać zlecone na zasadzie outsourcingu, co wymaga wystąpienia przez system obrotu o wcześniejszą zgodę do właściwego organu.

6. Do celów ust. 5 lit. b) najważniejsze funkcje operacyjne obejmują te funkcje, które są niezbędne do wypełniania obowiązków, o których mowa w art. 47 ust. 1 lit. b), c) oraz e) dyrektywy 2014/65/UE.

7. Systemy obrotu informują właściwe organy o wszelkich umowach outsourcingu, które nie podlegają wymogowi uzyskania wcześniejszej zgody, niezwłocznie po podpisaniu takiej umowy.

ROZDZIAŁ II

WYDAJNOŚĆ I ODPORNOŚĆ SYSTEMÓW OBROTU

Artykuł 7

Badanie due diligence członków systemów obrotu

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu określają warunki korzystania przez ich członków z ich elektronicznych systemów składania zleceń. Warunki te ustanawia się, uwzględniając model obrotu systemu obrotu; obejmują one co najmniej:
 - a) przedtransakcyjne kontrole ceny, wolumenu i wartości zleceń oraz korzystania z systemu i potransakcyjne kontrole działalności handlowej członków;
 - b) kwalifikacje, których wymaga się od pracowników na kluczowych stanowiskach u członków systemu;
 - c) testy zgodności technicznej i funkcjonalnej;
 - d) zasady stosowania funkcji awaryjnej;
 - e) przepisy określające, czy członek może zapewnić swoim własnym klientom bezpośredni dostęp elektroniczny do systemu, a jeśli tak, warunki mające zastosowanie do tych klientów.
2. Systemy obrotu przeprowadzają badanie due diligence ich potencjalnych członków dotyczące warunków, o których mowa w ust. 1, oraz określają procedury takiego badania.
3. Systemy obrotu przeprowadzają raz w roku opartą na analizie ryzyka ocenę dotyczącą tego, czy ich członkowie spełniają warunki, o których mowa w ust. 1, oraz sprawdzają, czy ich członkowie są wciąż zarejestrowani jako firmy inwestycyjne. W opartej na analizie ryzyka ocenie bierze się pod uwagę wielkość i potencjalny wpływ działalności handlowej prowadzonej przez każdego członka, jak również czas, jaki upłynął od ostatniej opartej na analizie ryzyka oceny dotyczącej członka.
4. Po przeprowadzeniu rocznej oceny opartej na analizie ryzyka, o której mowa w ust. 3, systemy obrotu przeprowadzają w razie potrzeby dodatkowe oceny dotyczące tego, czy ich członkowie spełniają warunki, o których mowa w ust. 1.
5. Systemy obrotu określają kryteria i procedury nakładania kar na członków, którzy nie spełniają wspomnianych warunków. Kary te obejmują między innymi zawieszenie dostępu do systemu obrotu oraz utratę członkostwa.
6. Systemy obrotu przez co najmniej pięć lat przechowują zapisy dotyczące:
 - a) warunków i procedur dotyczących badania due diligence;
 - b) kryteriów i procedur nakładania kar;
 - c) początkowego badania due diligence członków systemu;
 - d) corocznej opartej na analizie ryzyka oceny członków systemu;
 - e) członków, którzy nie spełnili kryteriów corocznej oceny opartej na analizie ryzyka, oraz wszystkich kar nałożonych na takich członków.

Artykuł 8

Testowanie systemów transakcyjnych

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu, przed wdrożeniem lub aktualizacją systemu transakcyjnego, stosują jasno zdefiniowaną metodykę rozwoju i testowania, która zapewnia co najmniej, że:
 - a) system transakcyjny nie zachowuje się w sposób niezamierzony;
 - b) wbudowane w system środki kontroli dotyczące zarządzania ryzykiem oraz zgodności z przepisami funkcjonują w sposób zamierzony, w tym automatycznie generują sprawozdania dotyczące błędów;
 - c) system transakcyjny może dalej działać skutecznie w przypadku znacznego zwiększenia liczby obsługiwanych komunikatów.
2. Systemy obrotu są w stanie w każdym momencie udowodnić, że podjęły wszelkie uzasadnione kroki w celu uniknięcia możliwości, że ich systemy transakcyjne przyczynią się do powstania zakłóceń obrotu.

Artykuł 9

Testy zgodności

(Artykuł 48 ust. 6 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu wymagają, aby ich członkowie przeprowadzili testy zgodności przed wdrożeniem lub istotną aktualizacją:
 - a) dostępu do systemu wykorzystywanego przez system obrotu;
 - b) swoich systemów transakcyjnych, algorytmów handlowych lub strategii handlowej.
2. Testy zgodności zapewniają, aby podstawowe funkcjonowanie systemu transakcyjnego, algorytmu i strategii członka systemu było zgodne z warunkami systemu obrotu.
3. Testy zgodności weryfikują funkcjonowanie następujących elementów:
 - a) zdolności systemu lub algorytmu do zgodnego z oczekiwaniami współdziałania z logiką zestawiania zleceń w systemie obrotu oraz właściwego przetwarzania przepływów danych do i z systemu obrotu;
 - b) podstawowych funkcji, takich jak składanie, zmiana i anulowanie zlecenia lub deklaracji zainteresowania, pobieranie danych statycznych i rynkowych oraz wszystkie przepływy danych biznesowych;
 - c) łączności, w tym anulowania w przypadku utraty połączenia (ang. *cancel on disconnect*), utraty źródła danych rynkowych i jego dławienia oraz przywracania gotowości operacyjnej, w tym śróddziennego wznawiania obrotu, oraz postępowania z instrumentami, którymi obrót zawieszono, lub z nieaktualnymi danymi rynkowymi.
4. Systemy obrotu zapewniają środowisko dla testów zgodności swoim obecnym i potencjalnym członkom, które:
 - a) jest dostępne na warunkach odpowiadających warunkom mającym zastosowanie w przypadku innych usług testowych systemu obrotu;
 - b) zapewnia wykaz instrumentów finansowych, które mogą zostać poddane testom oraz są reprezentatywne dla każdej klasy instrumentów dostępnych w środowisku produkcyjnym;
 - c) jest dostępne w ogólnych godzinach handlu lub, w przypadku dostępności tylko poza godzinami handlu, zgodnie z wcześniej ustalonym okresowym harmonogramem;
 - d) jest wspierane przez pracowników posiadających wystarczającą wiedzę.

5. Systemy obrotu dostarczają sprawozdanie dotyczące wyników testów zgodności jedynie danemu obecnemu lub potencjalnemu członkowi.
6. Systemy obrotu wymagają, aby ich obecni i potencjalni członkowie stosowali instrumenty testów zgodności należące do systemów obrotu.
7. Systemy obrotu zapewniają skuteczne oddzielenie środowiska testowego od środowiska produkcyjnego na potrzeby testów zgodności, o których mowa w ust. 1–3.

Artykuł 10

Testy algorytmów członków systemu mające na celu uniknięcie zakłóceń obrotu

(Artykuł 48 ust. 6 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu wymagają, aby ich członkowie poświadczyli, że stosowane przez nich algorytmy zostały poddane testom w celu uniknięcia możliwości przyczynienia się do zakłóceń obrotu lub ich spowodowania, zanim algorytm handlowy lub strategia handlowa zostały zastosowane lub istotnie zaktualizowane oraz aby członkowie objaśnili środki zastosowane w tych testach.
2. Systemy obrotu zapewniają swoim członkom dostęp do środowiska testowego, które składa się z jednego z poniższych elementów:
 - a) urządzeń symulacyjnych, które w sposób jak najbardziej realistyczny odtwarzają środowisko produkcyjne, w tym zakłócenia obrotu, oraz zapewniają funkcje, protokoły i strukturę pozwalające członkom na testowanie szeregu scenariuszy, które uznają oni za istotne dla ich działalności;
 - b) symboli testujących zdefiniowanych i utrzymywanych przez system obrotu.
3. Systemy obrotu zapewniają skuteczne oddzielenie środowiska testowego od środowiska produkcyjnego na potrzeby testów, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 11

Wydajność systemów obrotu

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu zapewniają, by ich systemy transakcyjne posiadały wystarczającą wydajność, aby pełnić swoje funkcje przy niewystępowaniu awarii systemów, przerw lub błędów w zestawianiu transakcji przy co najmniej najwyższej liczbie komunikatów na sekundę zarejestrowanej w tym systemie w ostatnich pięciu latach pomnożonej przez dwa.

Aby ustalić najwyższą liczbę komunikatów, należy uwzględnić następujące komunikaty:

- a) wszelkie komunikaty przychodzące, w tym zlecenia i zmiany lub anulowania zleceń;
 - b) wszelkie komunikaty wychodzące, w tym odpowiedzi systemu na komunikaty przychodzące, wyświetlanie danych arkusza zleceń oraz rozpowszechnianie danych potransakcyjnych, które wiąże się z niezależnym wykorzystaniem wydajności systemu transakcyjnego.
2. Do elementów systemu transakcyjnego, które należy rozważyć na potrzeby ust. 1, zalicza się elementy wspierające następujące działania:
 - a) łączność wyższego szczebla, wydajność składania zleceń, wydajność dławienia przepływu oraz zdolność równoważenia wpływu zleceń klientów przez różne bramy sieciowe;
 - b) mechanizm obrotu, który umożliwia systemowi obrotu zestawianie zleceń z odpowiednim opóźnieniem;
 - c) łączność niższego szczebla, edycja zleceń i transakcji oraz każdy inny rodzaj źródła danych rynkowych;
 - d) infrastruktura do monitorowania działania wymienionych wyżej elementów.

3. Systemy obrotu oceniają, czy wydajność ich systemów transakcyjnych pozostaje odpowiednia, gdy liczba komunikatów przewyższy najwyższą liczbę komunikatów na sekundę zarejestrowaną w tym systemie w ostatnich pięciu latach. Po przeprowadzeniu oceny systemy obrotu informują właściwy organ o wszelkich planowanych działaniach mających na celu zwiększenie wydajności systemów oraz o dacie wdrożenia tych działań.
4. Systemy obrotu zapewniają, aby ich systemy były w stanie sprostać zwiększającym się przepływom komunikatów bez istotnego uszczerbku dla funkcjonowania ich systemów. W szczególności struktura systemu transakcyjnego umożliwia zwiększenie jego wydajności w rozsądnym terminie, gdy zachodzi taka potrzeba.
5. Systemy obrotu bezzwłocznie upubliczniają i zgłaszają właściwemu organowi oraz członkom wszelkie istotne przerwy w obrocie niespowodowane zmiennością rynku oraz wszelkie inne istotne przerwania łączności.

Artykuł 12

Ogólne obowiązki dotyczące monitorowania

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu zapewniają, aby ich systemy handlu algorytmicznego były zawsze dostosowane do działalności, która odbywa się w ich obrębie, oraz były wystarczająco solidne, aby zagwarantować ciągłość i regularność funkcjonowania rynków, na których prowadzą działalność, bez względu na stosowany model obrotu.
2. Systemy obrotu monitorują w czasie rzeczywistym swoje systemy handlu algorytmicznego pod względem:
 - a) ich funkcjonowania i ich wydajności, o której mowa w art. 11 ust. 4;
 - b) zleceń wysłanych przez ich członków, w sposób indywidualny oraz zagregowany.

W szczególności systemy obrotu stosują limity dławienia przepływu i monitorują koncentrację przepływu zleceń w celu wykrycia potencjalnych zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rynku.

3. Ostrzeżenia w czasie rzeczywistym są generowane w ciągu pięciu sekund od odpowiedniego zdarzenia.

Artykuł 13

Monitorowanie ciągłe

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu są zawsze w stanie wykazać swojemu właściwemu organowi, że monitorują one w czasie rzeczywistym funkcjonowanie i stosowanie elementów swoich systemów transakcyjnych, o których mowa w art. 11 ust. 2, pod względem następujących parametrów:
 - a) wartości procentowej maksymalnej wydajności pod względem obsługi komunikatów wykorzystywanej na sekundę;
 - b) całkowitej liczby komunikatów obsługiwanych przez system transakcyjny, w podziale na każdy element systemu transakcyjnego, w tym:
 - (i) liczby otrzymanych komunikatów na sekundę;
 - (ii) liczby wysłanych komunikatów na sekundę;
 - (iii) liczby komunikatów odrzuconych przez system na sekundę;
 - c) upływu czasu między otrzymaniem komunikatu w którejkolwiek z zewnętrznych bram sieciowych systemu transakcyjnego a wysłaniem odpowiedniego komunikatu z tej samej bramy po przetworzeniu oryginalnego komunikatu przez system zestawiania zleceń;
 - d) funkcjonowania systemu zestawiania zleceń.

2. Systemy obrotu podejmują wszelkie odpowiednie działania dotyczące wszelkich problemów zidentyfikowanych w systemie transakcyjnym podczas ciągłego monitorowania tak szybko, jak jest to możliwe oraz zgodnie z porządkiem pierwszeństwa; systemy te mogą także, w razie potrzeby, dostosować, ograniczyć lub wyłączyć system transakcyjny.

Artykuł 14

Okresowy przegląd funkcjonowania i wydajności systemów handlu algorytmicznego

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu, w kontekście samooceny przeprowadzanej zgodnie z art. 2, oceniają funkcjonowanie i wydajność swoich systemów handlu algorytmicznego oraz powiązanych procesów w zakresie zarządzania, rozliczalności i zatwierdzania oraz rozwiązań w zakresie ciągłości działania.
2. W ramach oceny, o której mowa w ust. 1, systemy obrotu przeprowadzają testy warunków skrajnych, podczas których symulują one niekorzystne scenariusze, aby zweryfikować działanie sprzętu, oprogramowania i łączności oraz zidentyfikować scenariusze, w których system transakcyjny lub jego elementy pełnią swoje funkcje przy występowaniu awarii systemu, przerw lub błędów w zestawianiu transakcji.
3. Testy warunków skrajnych obejmują wszystkie etapy i segmenty obrotu, a także wszystkie rodzaje instrumentów będących przedmiotem obrotu w systemie obrotu oraz symulują działania członków przy obecnych ustawieniach łączności.
4. Niekorzystne scenariusze, o których mowa w ust. 2, są oparte na:
 - a) zwiększonej liczbie otrzymanych komunikatów, począwszy od najwyższej liczby komunikatów obsługanych przez system wykorzystywany przez system obrotu w ostatnich pięciu latach;
 - b) nieoczekiwanym działaniu funkcji operacyjnych systemu obrotu;
 - c) losowym połączeniu skrajnych i normalnych warunków rynkowych oraz nieoczekiwanych działań funkcji operacyjnych systemu obrotu.
5. Ocenę funkcjonowania i wydajności systemu obrotu, o której mowa w ust. 1–4, przeprowadza niezależna osoba oceniająca lub dział systemu obrotu inny niż ten, który jest odpowiedzialny za funkcję podlegającą przeglądowi.
6. Systemy obrotu podejmują działania, aby szybko i skutecznie wyeliminować wszelkie uchybienia zidentyfikowane w procesie oceny funkcjonowania i wydajności systemu obrotu, o której mowa w ust. 1–4, oraz przechowują przez co najmniej pięć lat zapisy dotyczące przeglądu oraz działań naprawczych podjętych w tym zakresie.

Artykuł 15

Rozwiązania w zakresie ciągłości działania

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu są w stanie w każdym momencie udowodnić, że ich systemy są wystarczająco stabilne dzięki dysponowaniu skutecznymi rozwiązaniami w zakresie ciągłości działania na wypadek wystąpienia zakłóceń.
2. Rozwiązania w zakresie ciągłości działania zapewniają, aby obrót mógł zostać wznowiony w ciągu dwóch lub około dwóch godzin od wystąpienia zakłócenia oraz aby maksymalna ilość danych, które mogą zostać utracone w ramach jakiegokolwiek usługi informatycznej systemu obrotu w wyniku zakłócenia była bliska zeru.

Artykuł 16

Plan ciągłości działania

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu, w kontekście swoich ram zarządzania i ram podejmowania decyzji zgodnie z art. 3, opracowują plan ciągłości działania, aby wdrożyć skuteczne rozwiązania w zakresie ciągłości działania określone w art. 15. Plan ciągłości działania określa procedury i rozwiązania dotyczące zarządzania zakłóceniami.
2. Treść planu ciągłości działania obejmuje co najmniej:
 - a) szereg możliwych niekorzystnych scenariuszy dotyczących funkcjonowania systemów handlu algorytmicznego, obejmujących brak dostępności systemów, personelu, przestrzeni do pracy, dostawców zewnętrznych lub centrów danych lub utratę lub zmianę najważniejszych danych i dokumentów;
 - b) procedury, których należy przestrzegać w przypadku wystąpienia zakłócenia;
 - c) maksymalny czas, w którym należy wznowić działalność handlową, oraz ilość danych, które mogą zostać utracone w systemie informatycznym;
 - d) procedury dotyczące przeniesienia systemu transakcyjnego do lokalizacji zapasowej i obsługiwanego danego systemu transakcyjnego z tej lokalizacji;
 - e) kopię najważniejszych danych dotyczących działalności, w tym aktualnych informacji na temat kontaktów niezbędnych do zapewnienia komunikacji w obrębie systemu obrotu, pomiędzy systemem obrotu a jego członkami oraz między systemem obrotu a infrastrukturą rozliczeniową i rozrachunkową;
 - f) szkolenia dla personelu dotyczące funkcjonowania rozwiązań w zakresie ciągłości działania;
 - g) podział zadań oraz powołanie specjalnego zespołu ds. operacji w zakresie bezpieczeństwa, gotowego do natychmiastowego reagowania w przypadku zakłócenia;
 - h) bieżący program na potrzeby testowania, oceny i przeglądu rozwiązań, zawierający procedury zmiany rozwiązań w świetle wyników tego programu.
3. W planie ciągłości działania uwzględnia się synchronizację zegarów po wystąpieniu zakłócenia.
4. Systemy obrotu zapewniają przeprowadzanie i okresowe przeglądy oceny skutków określającej ryzyko i skutki zakłóceń. W tym celu organ zarządzający systemem obrotu odpowiednio dokumentuje i wyraźnie zatwierdza każdą decyzję systemu obrotu o nieuwzględnieniu zidentyfikowanego ryzyka niedostępności systemu transakcyjnego w planie ciągłości działania.
5. Systemy obrotu zapewniają, by ich kadra kierownicza wyższego szczebla:
 - a) wyznaczała wyraźne cele i strategie w zakresie ciągłości działania;
 - b) przydzielała odpowiednie zasoby ludzkie, technologiczne i finansowe na potrzeby zrealizowania celów i strategii wymienionych w lit. a);
 - c) zatwierdzała plan ciągłości działania i wszelkie jego zmiany, które okażą się konieczne w wyniku zmian organizacyjnych, technologicznych i prawnych;
 - d) była co najmniej raz w roku informowana o wynikach oceny skutków lub każdego jej przeglądu oraz o wszelkich ustaleniach dotyczących adekwatności planu ciągłości działania;
 - e) ustanowiła funkcję ciągłości działania w ramach organizacji.
6. Plan ciągłości działania określa procedury mające wyeliminować wszelkie zakłócenia najważniejszych funkcji operacyjnych zleczanych w drodze outsourcingu, również w przypadku, gdy te najważniejsze funkcje operacyjne stały się niedostępne.

*Artykuł 17***Okresowy przegląd rozwiązań w zakresie ciągłości działania**

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu przeprowadzają, w kontekście swojej samooceny zgodnie z art. 2 i na podstawie realistycznych scenariuszy, testy dotyczące realizacji planu ciągłości działania oraz sprawdzają zdolność systemu obrotu do przywrócenia gotowości operacyjnej po wystąpieniu zakłóceń i do wznowienia handlu zgodnie z art. 15 ust. 2.
2. W stosownych przypadkach systemy obrotu zapewniają, mając na uwadze wyniki okresowego przeglądu zgodnie z ust. 1, aby przegląd ich planu ciągłości działania i rozwiązań w zakresie ciągłości działania przeprowadzała niezależna osoba oceniająca lub dział systemu obrotu inny niż ten odpowiedzialny za funkcję podlegającą przeglądowi. Wyniki testów należy dokumentować na piśmie, archiwizować i przekazywać kadrze kierowniczej wyższego szczebla systemu obrotu, a także jednostkom operacyjnym uczestniczącym w realizacji planu ciągłości działania.
3. Systemy obrotu zapewniają, aby testowanie planu ciągłości działania nie kolidowało z normalną działalnością handlową.

*Artykuł 18***Zapobieganie zakłóceniom obrotu**

(Artykuł 48 ust. 4, 5 i 6 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Aby zapobiegać zakłóceniom obrotu i przekroczeniu ograniczeń wydajności, systemy obrotu dysponują co najmniej następującymi mechanizmami:
 - a) ograniczeniami liczby zleceń przesyłanych na sekundę w przeliczeniu na członka;
 - b) mechanizmami zarządzania zmiennością;
 - c) kontrolami przedtransakcyjnymi.
2. Do celów ust. 1 systemy obrotu mogą:
 - a) zażądać od każdego członka lub użytkownika dostępu sponsorowanego informacji o ich wymogach organizacyjnych i środkach kontroli transakcji;
 - b) zawiesić dostęp członka lub prowadzącego obrót do systemu transakcyjnego z inicjatywy systemu obrotu lub na wniosek tego członka, uczestnika rozliczającego, kontrahenta centralnego, w przypadkach przewidzianych w zasadach regulujących działalność kontrahenta centralnego, lub właściwego organu;
 - c) zastosować funkcję „kasuj” w celu anulowania niewykonanych zleceń złożonych przez członka lub klienta dostępu sponsorowanego w następujących okolicznościach:
 - (i) na wniosek członka lub klienta dostępu sponsorowanego w przypadku, gdy nie mają oni technicznych możliwości, by usunąć swoje zlecenia;
 - (ii) gdy arkusz zleceń zawiera błędnie zduplikowane zlecenia;
 - (iii) w następstwie zawieszenia z inicjatywy operatora rynku lub właściwego organu;
 - d) anulować lub odwołać transakcje w przypadku nieprawidłowego funkcjonowania mechanizmów zarządzania zmiennością stosowanych przez system obrotu lub funkcji operacyjnych systemu transakcyjnego;
 - e) rozdzielać wpływające zlecenia między różne bramy sieciowe, w przypadku gdy system obrotu stosuje więcej niż jedną bramę sieciową, w celu uniknięcia przeciążeń.

3. Systemy obrotu określają zasady i rozwiązania w odniesieniu do:
- a) mechanizmów zarządzania zmiennością zgodnie z art. 19;
 - b) kontroli przedtransakcyjnych i potransakcyjnych stosowanych przez system oraz kontroli przedtransakcyjnych i potransakcyjnych koniecznych, aby ich członkowie mieli dostęp do rynku;
 - c) obowiązku stosowania własnej funkcji „kasuj” przez członków;
 - d) wymogów informacyjnych dla członków;
 - e) zawieszenia dostępu;
 - f) zasad anulowania związanych ze zleceniami i transakcjami, obejmujących:
 - (i) harmonogram;
 - (ii) procedury;
 - (iii) obowiązki w zakresie sprawozdawczości i przejrzystości;
 - (iv) procedury rozwiązywania sporów;
 - (v) środki ograniczające błędne transakcje;
 - g) mechanizmy dotyczące dławienia przepływu zleceń, w tym:
 - (i) liczba zleceń na sekundę we wcześniej określonych przedziałach czasowych;
 - (ii) zasada równego traktowania członków, chyba że dławienie jest ukierunkowane na poszczególnych członków;
 - (iii) środki, które należy przyjąć w następstwie dławienia przepływu.
4. Systemy obrotu upubliczniają swoje zasady i mechanizmy określone w ust. 2 i 3. Obowiązek ten nie ma zastosowania w odniesieniu do dokładnej liczby zleceń na sekundę we wcześniej określonych przedziałach czasowych oraz do szczególnych parametrów ich mechanizmów zarządzania zmiennością.
5. Systemy obrotu przechowują kompletne zapisy dotyczące swoich zasad i mechanizmów zgodnie z ust. 3 przez okres co najmniej pięciu lat.

Artykuł 19

Mechanizmy zarządzania zmiennością

(Artykuł 48 ust. 5 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu zapewniają, aby odpowiednie mechanizmy automatycznie wstrzymujące lub ograniczające obrót funkcjonowały przez cały czas w godzinach, w których prowadzony jest obrót.
2. Systemy obrotu zapewniają, aby:
- a) mechanizmy wstrzymujące lub ograniczające obrót były testowane przed wdrożeniem, a następnie okresowo przy okazji przeglądu wydajności i funkcjonowania systemów transakcyjnych;
 - b) udostępnione zostały zasoby informatyczne i personel na potrzeby projektowania, utrzymywania i monitorowania mechanizmów wdrożonych w celu wstrzymywania lub ograniczania obrotu;
 - c) mechanizmy zarządzające zmiennością rynku podlegały ciągłemu monitorowaniu.

3. Systemy obrotu przechowują zapisy dotyczące zasad i parametrów mechanizmów zarządzania zmiennością oraz ich wszelkich zmian, jak również zapisy dotyczące funkcjonowania tych mechanizmów, zarządzania nimi i udoskonalania ich.

4. Systemy obrotu zapewniają, aby ich zasady dotyczące mechanizmów zarządzania zmiennością zawierały procedury zarządzania sytuacjami, w których parametry należy zmieniać ręcznie, aby zapewnić prawidłowy obrót.

Artykuł 20

Kontrole przedtransakcyjne i potransakcyjne

(Artykuł 48 ust. 4 i 6 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu przeprowadzają następujące kontrole przedtransakcyjne dostosowane do każdego z instrumentów finansowych będących przedmiotem obrotu:

- a) przedziałów cenowych, które powodują automatyczną blokadę zleceń niezgodnych z wcześniej ustalonymi parametrami cenowymi na zasadzie indywidualnej;
- b) maksymalnej wartości zlecenia, która automatycznie uniemożliwia wprowadzenie do arkusza zleceń tych zleceń, których wartość jest niezwykle wysoka, przez porównanie z wartością nominalną danego instrumentu finansowego;
- c) maksymalnego wolumenu zleceń, który automatycznie uniemożliwia wprowadzenie do arkusza zleceń tych zleceń, których wielkość jest niezwykle wysoka.

2. Określone w ust. 1 kontrole przedtransakcyjne należy zaplanować w sposób zapewniający, aby:

- a) ich automatyczne zastosowanie umożliwiało dostosowanie limitu podczas sesji i we wszystkich jej fazach;
- b) ich monitorowanie odbywało się z opóźnieniem nie większym niż pięć sekund;
- c) po przekroczeniu limitu zlecenie było odrzucane;
- d) istniejące procedury i mechanizmy dopuszczały zlecenia powyżej limitów na wniosek danego członka. Wspomniane procedury i mechanizmy stosuje się w odniesieniu do określonego zlecenia lub zbioru zleceń tymczasowo i w wyjątkowych okolicznościach.

3. Systemy obrotu mogą ustanowić kontrole potransakcyjne, które uznają za stosowne na podstawie oceny ryzyka działalności ich członków.

Artykuł 21

Wcześniejsze określenie warunków w celu zapewnienia bezpośredniego dostępu elektronicznego

(Artykuł 48 ust. 7 dyrektywy 2014/65/UE)

Systemy obrotu pozwalające na bezpośredni dostęp elektroniczny przez ich systemy określają i publikują zasady i warunki, na podstawie których ich członkowie mogą zapewnić bezpośredni dostęp elektroniczny swoim własnym klientom. Te zasady i warunki obejmują co najmniej szczególne wymogi określone w art. 22 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/589 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/589 z dnia 19 lipca 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających wymogi organizacyjne, jakim podlegają firmy inwestycyjne prowadzące handel algorytmiczny (zob. s. 417 niniejszego Dziennika Urzędowego).

Artykuł 22

Szczegółowe wymogi dotyczące systemów obrotu pozwalających na dostęp sponsorowany

(Artykuł 48 ust. 7 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu uzależniają świadczenie dostępu sponsorowanego od swojego zezwolenia, wymagając, aby firmy korzystające z dostępu sponsorowanego podlegały przynajmniej takim samym kontrolom, jak te określone w art. 18 ust. 3 lit. b).
2. Systemy obrotu zapewniają, aby dostawcy dostępu sponsorowanego w każdym momencie byli jedynymi uprawnionymi do określania lub zmieniania parametrów odnoszących się do kontroli przepływu zleceń ich klientów korzystających z dostępu sponsorowanego, o których to kontrolach mowa w ust. 1.
3. Systemy obrotu mogą zawiesić lub cofnąć świadczenie dostępu sponsorowanego wobec klientów, którzy naruszyli dyrektywę 2014/65/UE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 ⁽¹⁾ i (UE) nr 596/2014 ⁽²⁾ lub wewnętrzne zasady systemu obrotu.

Artykuł 23

Bezpieczeństwo i ograniczenia dostępu

(Artykuł 48 ust. 1 dyrektywy 2014/65/UE)

1. Systemy obrotu dysponują procedurami i mechanizmami w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i elektronicznego opracowanymi w celu ochrony ich systemów przed nadużyciami lub nieuprawnionym dostępem oraz dla zapewnienia integralności danych, które stanowią część ich systemu lub są przez niego przetwarzane, w tym mechanizmami pozwalającymi zapobiec ryzyku lub ograniczyć ryzyko ataków na systemy informatyczne zdefiniowane w art. 2 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/40/UE ⁽³⁾.
2. Systemy obrotu w szczególności określają i utrzymują środki i mechanizmy w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i elektronicznego, aby szybko zidentyfikować i ograniczyć ryzyko lub zapobiec ryzyku związanemu z:
 - a) nieuprawnionym dostępem do ich systemu transakcyjnego lub do jego części, w tym z nieuprawnionym dostępem do przestrzeni do pracy i centrów danych;
 - b) ingerencjami w system, które poważnie naruszają lub przerywają funkcjonowanie systemu informacyjnego poprzez wprowadzanie danych, przekazywanie, uszkodzanie, usuwanie, niszczenie, zmienianie lub zatajanie danych, bądź przez uczynienie ich niedostępnymi;
 - c) ingerencjami w dane polegającymi na usuwaniu, uszkodzaniu, niszczeniu, zmienianiu lub zatajaniu danych w systemie informacyjnym lub na uczynieniu ich niedostępnymi;
 - d) przechwytywaniem, za pomocą środków technicznych, niepublicznych przekazów danych do, z lub w ramach systemu informacyjnego, w tym emisji elektromagnetycznych z systemu informacyjnego zawierającego takie dane.
3. Systemy obrotu niezwłocznie zawiadamiają właściwy organ o każdym przypadku nadużycia lub nieuprawnionego dostępu poprzez niezwłoczne przedstawienie sprawozdania dotyczącego takiego zdarzenia, wskazując jego charakter, środki zastosowane w odpowiedzi na to zdarzenie oraz inicjatywy podjęte, aby uniknąć podobnych zdarzeń w przyszłości.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 84).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 1).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/40/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. dotycząca ataków na systemy informatyczne i zastępująca decyzję ramową Rady 2005/222/WSiSW (Dz.U. L 218 z 14.8.2013, s. 8).

*Artykuł 24***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia, który jest wymieniony jako pierwszy w art. 93 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2014/65/UE.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 14 lipca 2016 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Parametry, które należy uwzględnić w samoocenach systemów obrotu, o których mowa w art. 2 ust. 1

- a) Charakter systemu obrotu pod względem:
- (i) rodzajów i statusu prawnego instrumentów będących przedmiotem obrotu w danym systemie, np. czy w danym systemie przedmiotem obrotu są płynne instrumenty podlegające obowiązkowemu obrotowi;
 - (ii) roli systemu obrotu w systemie finansowym, np. czy dane instrumenty finansowe będące przedmiotem obrotu w systemie mogą być przedmiotem obrotu gdzie indziej.
- b) Wielkość systemu obrotu pod względem potencjalnego wpływu systemu obrotu na sprawiedliwe i prawidłowe funkcjonowanie rynków, określona w oparciu przynajmniej o następujące elementy:
- (i) liczbę algorytmów stosowanych w systemie obrotu;
 - (ii) wydajność systemu pod względem wolumenu obsługiwanych komunikatów;
 - (iii) wolumen obrotu dokonywanego w systemie;
 - (iv) odsetek handlu algorytmicznego w stosunku do całkowitej działalności handlowej i całkowitej wartości obrotu w systemie;
 - (v) odsetek transakcji wysokich częstotliwości (HFT) w stosunku do całkowitej działalności handlowej i całkowitej wartości obrotu w systemie;
 - (vi) liczbę członków i uczestników systemu;
 - (vii) liczbę członków systemu zapewniających bezpośredni dostęp elektroniczny, w tym, w stosownych przypadkach, dokładną liczbę członków systemu, którzy zapewniają dostęp sponsorowany, oraz warunki, na jakich bezpośredni dostęp elektroniczny jest oferowany lub może zostać subdelegowany;
 - (viii) wskaźnik niewykonanych zleceń do liczby transakcji odnotowany i określony zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2017/566 ⁽¹⁾;
 - (ix) liczbę i odsetek członków zdalnych;
 - (x) liczbę udostępnianych miejsc kolokacji lub hostingu zapewniającego większą bliskość z infrastrukturą obrotu;
 - (xi) liczbę państw i regionów, w których system obrotu prowadzi działalność gospodarczą;
 - (xii) warunki funkcjonowania mechanizmów zarządzania zmiennością oraz ewentualne stosowanie dynamicznych lub statycznych ograniczeń obrotu w celu wstrzymania obrotu lub odrzucenia zleceń.
- (c) Złożoność pod względem:
- (i) klas instrumentów finansowych będących przedmiotem obrotu w systemie obrotu;
 - (ii) modeli obrotu dostępnych w systemie obrotu, w tym różnych modeli obrotu funkcjonujących w tym samym czasie, takich jak aukcja, notowania ciągle oraz systemy hybrydowe;
 - (iii) stosowania zwolnień z wymogów przejrzystości przedtransakcyjnej w połączeniu ze stosowanymi modelami obrotu;
 - (iv) różnorodności systemów transakcyjnych stosowanych w systemie obrotu oraz zakresu kontroli sprawowanej przez system obrotu w kwestii określania, dostosowywania i testowania systemów transakcyjnych oraz dokonywania ich przeglądów;
 - (v) struktury systemu obrotu pod względem własności i zarządzania oraz jego struktury pod względem organizacyjnym, operacyjnym, technicznym, fizycznym i geograficznym;
 - (vi) różnych miejsc, w których zainstalowana jest łączność i technologia systemu obrotu;
 - (vii) różnorodności fizycznej infrastruktury obrotu w systemie obrotu;
 - (viii) poziomu outsourcingu systemu obrotu, a w szczególności ewentualny outsourcing funkcji operacyjnych;
 - (ix) częstotliwości zmian w modelach obrotu, systemach informatycznych oraz członkostwie w systemie obrotu.

⁽¹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/566 z dnia 18 maja 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w zakresie wskaźnika niewykonanych zleceń do liczby transakcji w celu zapobieżenia powstawaniu zakłóceń obrotu (zob. s. 84 niniejszego Dziennika Urzędowego).